

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä tai hävittämistä

1 Hakija

Inkoon kunta

2 Asia

Lupahakemus viiden kalalokin (*Larus canus*) pesän ja munien hävittämiseen 30.6.2026 asti kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Inkoossa, Uudellamaalla.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa viiden (5) kalalokin pesän ja munien siirtämiseen tai hävittämiseen Hyvinvointikeskus-kiinteistön katolta osoitteessa Museontie 5, 10210 Inko.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kiinteistön peltikatto on pikaisen huoltomaalauksen tarpeessa. Suunniteltuja toimenpiteitä ollaan aloittamassa toukokuun lopussa. Ne on tehtävä kesäkuun loppuun mennessä, koska ilmankosteuden nousu kesän edetessä estää katon maalaamisen.

Pesät ja munat pyritään ensisijaisesti siirtämään vastaavanlaiseen paikkaan toimenpidealueen ulkopuolelle, mutta jos pesille ei löydetä rauhallista ja suojaista paikkaa, ne hävitetään.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi, koska kyseisessä kiinteistössä on tiloja, joissa kuntalaiset harrastavat kansanterveyttä parantavaa toimintaa, kuten liikuntaa, kuntosalitoimintaa, käsi- ja puutöitä. Tiloissa järjestetään myös useita erilaisia opistokursseja. Katon hoitamatta jättäminen saattaa vaarantaa tämän hyödyllisen toiminnan järjestämismahdollisuuksia. Katon maalaus on hakijan mukaan lykkäätynyt jo useilla vuosilla.

Ennen huoltomaalausta katto pestään, ja se saa kuivua ennen maalausta. Sää asettaa omat rajansa maalaustöille, joten jos maalausta ei päästä tekemään heti ja kesäkuun alkupuolisko on hyvin sateinen, maalaustöille ei jää tarpeeksi aikaa.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana,

tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää luvan kalalokin pesinnän häirintään sekä pesien, munien ja poikasten siirtämiseen ja hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 30.6.2026 asti Insoon Hyvinvointikeskuksella.
2. Tällä luvalla tulee ensisijaisesti siirtää kalalokin pesät, munat ja poikaset kalalokin pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan, missä kalalokkien ei arvioida aiheuttavan mahdollisella puolustuskäyttäytymisellään vaaraa ihmisille. Pesät, munat ja poikaset tulee siirtää rauhallisesti niin, että ne ovat emojen nähtävissä siirron aikana.
3. Mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei löydy, eikä poikasia ole mahdollista hoitaa lentokykyisiksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon, saa tällä luvalla hävittää kalalokin nykyiset pesät, munat ja poikaset.
4. Lintuja tulee käsitellä ja tarvittaessa lopettaa eläinten hyvinvoinnista annetun lain mukaisesti.
5. Pesien ja munien siirtämisen tai hävittämisen jälkeen kalalokkien pesintää on pyrittävä ennaltaehkäisemään maalauksen kohteena olevalla kattoalueella aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lokkeja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressusteitä, tuligeelejä, lippusiimoja, lintuverkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten tekokäärmeitä. Häirintä- ja karkotusmenetelmiä tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
6. Mikäli kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii yhä pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kaikki kalalokin rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät lupa-aikana.
7. Tällä luvalla saa hävittää enintään 23 kalalokin munaa luvan voimassaolon aikana.
8. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
9. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimitse) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
10. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

11. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
12. Luvan käytöstä tulee raportoida 30.6.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/83381/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä siirrettyjen ja hävitettyjen pesien, munien ja poikasten määrä sekä toimenpiteiden ajankohdat. Jos pesiä, munia tai poikasia ei voitu siirtää, raportista tulee selvittää perusteet niiden hävittämiselle tai tappamiselle. Lisäksi tulee kertoa, miten pesintöjä pyrittiin ennaltaehkäisemään sekä arvioitava toimenpiteiden vaikutusta kalalokin pesintään alueella.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot, joten kohteelle voidaan myöntää poikkeuslupa kalalokin rauhoitusmääräyksistä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Katon maalaus on tarpeen esim. katon ruostumisen estämiseksi, mikä voisi aiheuttaa mm. kosteusvaurioita rakennukselle. Rakennuksen kattomaalaus on lykkääntynyt vuosia, minkä vuoksi ruostumisen aiheuttamien kosteusvaurioiden syntymiseen on perusteltua puuttua maalaamalla ennen pesimääjan päättymistä. Lisäksi maalaamisen toteuttamismahdollisuudet pesimääjan ulkopuolella ovat epävarmat korkean ilmankosteuden vuoksi. Asiaan ei ole siten osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, kuin pesien, munien ja poikasten ensisijainen siirtäminen sekä toissijainen hävittäminen.

Hakemuksen mukaiset pesät, munat ja poikaset tulee ensisijaisesti siirtää rauhalliseen ja kalalokin pesintään sopivaan paikkaan, jossa kalalokkien puolustuskäyttäytyminen ei aiheuta vaaraa ihmisille. Siirto tulee tehdä rauhallisesti niin, että emot näkevät siirron. Jos sopivaa paikkaa ei löydy, eikä poikasia voida kasvattaa lentokykyisiksi ja vapauttaa myöhemmin luontoon, pesät, munat ja poikaset saa hävittää. Hakija voi selvittää ennen poikasten mahdollista tappamista, onko esimerkiksi paikallisella eläinhoitolalla mahdollisuutta hoitaa poikasia lentokykyisiksi.

Ehtojen mukaisesti kiinteistöllä tulee kehittää pesintöjen ennaltaehkäisyä. Kalalokin pesintöjen ennaltaehkäisy ei vaadi poikkeuslupaa. Mikäli kalalokit tästä huolimatta aloittavat uusia pesintöjä lupa-aikana, saa tällä luvalla hävittää kaikki uudet pesäaihiot ja tyhjät pesät. Hävitettävien munien määrä on rajattu 23 munaan, sillä alueella on päätöksenantohetkellä arviolta 5 pesää, joissa voi olla noin 10–20 muna. Lisäksi lokit saattavat ehtiä munimaan siitä huolimatta, että ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä toteutetaan hakemusalueella lupaehtojen mukaisesti. Tällä mahdollistetaan huoltotöiden esteetön toteutus lupa-aikana. Hävitettävien pesien määrää ei ole katsottu

tarkoituksenmukaiseksi rajoittaa, sillä katon huoltotöiden toteuttaminen edellyttää, ettei katolla ole lainkaan kalalokin pesiä tai munia.

Koska kyse on yksittäisistä pesinnöistä ja lajin kanta alueella on elinvoimainen, ei luvan mukaisten toimenpiteiden katsota vaarantavan kalalokin suotuisaa suojelutasoa.

7 Muuta huomioitavaa

Jos pesä tai poikaset siirretään, ne tulee siirtää niin, että emot näkevät siirron. Poikaset voidaan ottaa kiinni esimerkiksi käsin tai haavilla. Ne voidaan siirtää uudelle alueelle esimerkiksi avoimessa laatikossa tai korissa, josta emot näkevät ne koko siirron ajan. Poikasia tai pesää ei tule siirtää liian kauas pesäpaikasta, jotta emot löytävät ne jatkossa. Siirtopaikka tulee suunnitella niin, että sen läheisyydessä on ihmistoimintaa mahdollisimman vähän, sillä kalalokkiemot voivat puolustaa poikasiaan aggressiivisesti. Siirtopaikan tulisi olla avoin, niin että emot näkevät poikaset ilmasta heti siirron jälkeen.

8 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

9 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vaille olevana Kalalokkien pesintä aiheuttaa parhaillaan vaaraa kansanterveydelle estämällä katon kiireelliset huoltotoimenpiteet, minkä vuoksi luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

10 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

11 Suoritemaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen. Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

12 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry
Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa ry.
Natur och Miljö r.f.

Tämä asiakirja LVV-U/83381/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/83381/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 02.06.2026 09:30

Esittelijä Merimaa Kaisa 02.06.2026 09:27